

ATATÜRK VE TARIM

I MART 1922'DE 3. TOPLANMA YILINI AÇIŞ SÖYLEVLERİNDE TARIMLA İLGİLİ KISIMLAR

“Türkiye'nin Sahibi Hakikisi ve Efendisi, Hakiki Müstahsil Olan Köylüdür.”

"Türkiye'nin sahibi ve efendisi, kimdir (köylüler sadaları) ?

Bunun cevabını derhal birlikte verelim:

Türkiye'nin sahibi hakikisi ve efendisi, hakiki müstahsil olan köylüdür (şiddetli ve sürekli alkışlar).

O halde, herkesten daha çok refah, saadet ve servete müstahak ve lâıyk olan köylüdür (şiddetli ve sürekli alkışlar).

Binaenaleyh, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin siyaset-i İktisadiyesi bu gaye-i asliyeyi istihsale matuftur.

Efendiler!

Diyebilirim ki bugünkü felâket ve sefaletin bais-i yegânesi bu hakikatin gafili bulunmuş olmamızdır. Filhakika; yedi asırdan beri cihanın muhtelif aktarına sevk ederek, kanlarını akıttığımız, kemiklerini topraklarında bıraktığımız ve yedi asırdan beri emeklerini ellerinden alıp israf eylediğimiz ve buna mukabil daima tahkir ve tezvil ile mukabele ettiğimiz ve bunca fedakârlık ve İhsanlarına karşı nankörlük, küstahlık, cebbarlıkla uşak menzilesine İndirmek istediğimiz bu sahib-i aslinin huzurunda bugün kemali hicap ve ihtiramla vaz'ı hakikimizi alalım (şiddetli alkışlar).

Efendiler!

Milletimiz çiftçidir. Milletin çiftçilikteki mesaisini asri tedabir-i iktisadiye ile haddi âzamiye isal etmeliyiz. Köylünün metayiç ve semerat-ı mesaisini kendi menfaati lehine haddi âzamiye iblâğ etmek siyaset-i İktisadiyemizin ruhu esastir. Binaenaleyh, bir taraftan çiftçinin mesaisini tezyid edecek ve müsmir kılacak malûmat, vesait ve alâti fenniyenin istimal ve tamimine ve diğer taraftan onun netayic-i mesaisinden âzami istifadesini temin eyliyecek tedabir-i İktisadiyenin vaz'ına çalışmak lâzımdır. Şimdiye kadar mevcut olan yolsuzluk, asri vesait-i nakliyenin mefkudiyeti, mübadele usullerinin çiftçi aleyhine olması ve hükümet kanunlarının çiftçiyi himaye edememesi gibi mevaniin ref'i lâzımdır. Bu noktada bilhassa mahsulât-ı ziraiyemizi mümasil mahsulât-ı ecnebiyeye karşı himayeye mani olmakla milletimizi bugünkü sefalet-i İktisadiye-ye mahkûm eden mülga kapitülasyonların fecaatını hatırlatmadan geçemem. Malûmunuzdur ki memleketimiz iktisadi teşkilât ve muhit İtibariyle kuvvetli bir halde bulunmuyordu. Ferdi İktisat kıymetleri de serbest mübareze mukavemet edebilecek dereceye vâsıl olmamıştı. Tanzimatın açtığı serbest ticaret devri Avrupa rekabetine karşı kendisini müdafaa edemiyen iktisadiyatımızı bir de İktisadi kapitülasyon zincirleriyle bağladı. Teşkilât ve ferdi kıymet nokta-i nazarlarından iktisat sahasında bizden çok kuvveti olanlar memleketimizde, bir de fazla olarak, imtiyazlı mevkide bulunuyorlardı .Temettü vergisi vermiyorlardı. Gümrüklerimizi ellerinde tutuyorlardı. İstedikleri zaman İstedikleri eşyayı, İstedikler şerait tahtında memleketimize sokuyorlardı. Bütün şubat-ı iktisadiyemize bu sayede hâkim-i mutlak olmuşlardı.

17.Şubat.1923 GÜNÜ İZMİR İKTİSAT KONGRESİ'Nİ AÇIŞ SÖYLEVİ

"... bir milletin doğrudan doğruya hayata, İtibarile, inhitatile alâkadar ve münasebattar olan milletin İktisadiyatıdır....

" ... . Arkadaşlar, kılıç ile fütuhat yapanlar, sabanla fütuhat yapanlara mağlûp olmaya ve binnetice terki mevki etmeye mecburdurlar. Nitekim Osmanlı saltanatı da böyle olmuştur. Bulgarlar, Sırlar, Macarlar, Romenler sabanlarına yapışmışlar, muhafazi mevcudiyet etmişler, kuvvetlenmişler; bizim milletimiz de böyle Fatihlerin arkasında serserilik etmiş ve kendi anayurdunda çalışmamış olmasından naşi bir gün onlara mağlûp olmuştur. Bu bir hakikattir ki, tarihin her devrinde ve cihanın her yerinde aynen vaiki olmuştur. Meselâ Fransızlar Kanada'da kılıç sallarken oraya İngiliz çiftçisi

girmiştir. Bu medeni sabanla kılıç mücadelesinde nihayet muzaffer olan sabandır. Ve Kanada'ya sahip oldu. Efendiler kılıç kullanan kol yorulur, nihayet kılıcı kınına koyar ve belki kılıç o kında küflenmeye, paslanmaya mahkûm olur. Lâkin saban kullanan kol gün geçtikçe daha ziyade kuvvetlenir ve daha çok kuvvetlendikçe daha çok toprağa malik ve sahip olur. "

16.Mart.1923 GÜNÜ ADANA ÇİFTÇİLERİ İLE KONUŞMA

"Diyebilirim ki hayatımda yaşadığım en ulvi, en sâde, en mes'ut ve samimi gece bu gecedir. Çünkü bu gece çok derin hürmetlerle, muhabbetlerle merbut olduğumuz milletimizin ekseriye azimesini teşkil eden çiftçilerimizle bir sofrada bulunuyorum, sofrada onların emekleriyle husul bulmuş ekmeği onlarla beraber yiyoruz. "

Arkadaşlar Dünya'da fütuhatin iki vasıtası vardır. Biri kılıç diğeri saban. Başka yerde de söyledim ve burada bir daha tekrarı faydalı buluyorum. Zaferinin vasıtası yalnız kılıncıdan ibaret kalan bir millet, birgün girdiği yerden koğulur, terzil edilir, sefil ve perişan olur. Öyle milletlerin sefaleti, perişanlığı o kadar azim ve elim olur ki, kendi memleketinde bile mahkûm ve esir halde kalabilir. Onun için hakiki fütuhât yalnız kılıncı değil sabanla yapılandır. Milletleri vatanlarında takarrür ettirmenin, millete İstikrar vermenin vasıtası sabandır, saban kılıncı gibi değildir. O kullanıldıkça kuvvetlenir, kılıncı kullanan kol çok geçmedi yorulduğu halde sabanını kullanan kol zaman geçtikçe toprağın daha çok sahibi olur. Kılıncı ve saban her iki fatihten birincisi ikincisine daima mağlûp oldu. Tarihin bütün vak'aları ve hadiseleri Payatın bütün müşahedeleri bunu teyit ediyor. Milletimiz çok büyük elemeler, mağlûbiyetler, facialar görmüştür. Bütün onlardan sonra yine bu topraklarda bulunuyorsa bunun hikmeti aslîsi şundadır: Çünkü Türk çiftçisi bir eliyle kılıcını kullanırken, diğeri elindeki sabanla topraktan ayrılmadı. Eğer milletimizin ekseriyeti azimesi çiftçi olmasaydı biz bugün dünya yüzünde bulunmayacaktık."

18.Mart.1923 GÜNÜ TARSUS'TA ÇİFTÇİLERLE KONUŞMA

"... Aziz çiftçiler! Şimdiye kadar sizi anlayan, sizin büyük ruhunuzu takdir eden bu arkadaşınızın sizin için, sizin refahınız ve istikbaliniz için neler düşündüğünü, bundan sonra da İnşallah maddi sebepleriyle öğrenmiş olacaksınız. . ."

"... Vatan en çok sizin emeğinize istinat ettiği halde en az bahtiyar ve mes'ut olan yine sizsiniz. . ."

"... Sizi ya harb olunca, ya hazinelerini doldurmak lâzım gelince hatırlarlardı..."

"... Hepinizin malûmudur ki, milletin ekseriyeti sizlersiniz ve yine malûmunuzdur ki, memleketimiz şu iki şeyin memleketidir biri çiftçi, diğeri asker. Biz çok İyi çiftçi ve çok İyi asker yetiştiren bir milletiz. İyi çiftçi yetiştirdik: çünkü topraklarımız çoktur İyi asker yetiştirdik: çünkü o topraklara kasteden düşmanlar fazladır. O toprakları sürenler, o toprakları koruyan hep sizlersiniz. Bundan sonra da daha İyi çiftçi ve daha İyi asker olacağız. Lâkin bundan sonra asker oluşumuz artık eskisi gibi başkalarının hırsı, şan ve şöhrati, keyfi için değil, yalnız ve yalnız bu aziz topraklarımızı muhafaza etmek içindir. . ."

"... Çiftçilerimizin gayretiyle memleketimizin mahsuldar tarlaları birer mamure menbaı olacaktır. "

1 Kasım 1924'de II. DÖNEM 2. TOPLANTI YILINI AÇARKEN

(Aşarın Kaldırılmasıyla İlgili Olarak)

"Maliyemiz sayım vergisi gibi yüzyıllık vergilerin düzeltilmesi yolunda attığı ilk adımla halka hemen ferahlık duyurabildi. Cumhuriyet yönetiminin, yurdumuzun başında Ortaçağ'ın en İnsafsız belası olarak çöreklenip duran aşarı kaldırmakta Yüksek Meclis'ce övülebilecek bir düzeye bir yıl içinde ulaşabilmiş olması gerçekten sevinilmeye değer. "

1 Kasım 1937'DE V. DÖNEM, 3.TOPLANMA YILINI AÇARKEN YAPTIKLARI KONUŞMADA TARIMLA İLGİLİ KISIMLAR

"Milli ekonominin temeli ziraattir. Bunun İçindir ki, ziraatta kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar, bu maksada erişmeyi kolaylaştıracaktır.

Fakat, bu hayati işi, isabetle amacına ulaştırabilmek için, ilk önce ciddi etütlere dayalı bir ziraat siyaseti tespit etmek ve onun için de, her köylünün ve bütün vatandaşların, kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edebileceği bir ziraat rejimi kurmak lâzımdır. Bu siyaset ve rejimde, önemli yer alabilecek noktalar başlıca şunlar olabilir:

Bir defa, memlekette topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Budan daha önemli olanı ise, bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın, hiçbir sebep ve suretle, bölünmez bir mahiyet alması. Büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin İşletebilecekleri arazi genişliği, arazinin bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus kesafetine ve toprak verim derecesine göre sınırlamak lâzımdır.

Küçük, büyük bütün çiftçilerin İş vasıtalarını artırmak, yenileştirmek ve koruma tedbirleri, vakit geçirilmeden alınmalıdır. Her halde, en küçük bir çiftçi ailesi, bir çift hayvan sahibi kılınmalıdır; bunda ideal olan öküz değil, beygir olmalıdır. Öküz ancak bazı şartların henüz temini güç bölgelerde hoş görülebilir. Köylüler için, umumiyetle pulluğu pratik faydalı bulurum. Traktörler büyük çiftçilere tavsiye olunabilir. Köyde ve yakın köylerde müşterek harman makineleri kullandırtmak, köylülerin ayrılamayacağı bir âdet haline getirilmelidir.

Memleketi; iklim, su ve toprak verimi bakımından, ziraat bölgelerine ayırmak icap eder. Bu bölgelerin her birinde, köylülerin gözleriyle görebilecekleri, çalışmaları için örnek tutacakları verimli, modern, pratik ziraat merkezleri kurulmak gerekir.

Bugün, devlet idaresinde bulunan çiftliklerin ve bunların içindeki türlü ziraat-sanayi kurumlarının bir kısmı, ziraat hayat ve faaliyetlerinin bütün sahalarında her türlü teknik ve modern tecrübelerini tamamlamış olarak buldukları bölgelerde en faydalı ziraat usul ve sanatlarını yaymaya hazır bulunmaktadır. Bu, bakanlık için, büyük kolaylıklar temin edecektir.

Ancak gerek mevcut olan ve gerek bütün memleket ziraat bölgeleri için yeniden kurulacak ziraat merkezlerinin, sekteye uğramadan tam verimli faaliyetlerini; şimdiye kadar olduğu gibi, devlet bütçesine ağırlık vermeksizin kendi gelirleriyle kendi varlıklarının idare ve gelişmesi temin edebilmek için, bütün bu kurumlar birleştirilerek geniş bir işletme kurumu teşkil olunmalıdır.

Bir de başta buğday olmak üzere, bütün gıda ihtiyaçlarımızla endüstrimizin dayandığı türlü iptidai maddeleri temin ve dış ticaretimizin esasını teşkil eden çeşitli mahsullerimizin ayrı ayrı her birinde, miktarını arttırmak, kalitesini yükseltmek, elde etme masraflarını azaltmak, hastalık ve düşmanlarıyla uğraşmak için gereken teknik ve kanuni her tedbir, vakit geçirilmeden alınmalıdır.

ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ

Atatürk Türk köylüsünün, Türk çiftçisinin kalkındırılmasını en ileri bir amaç olarak görmüştür. Atatürk, Türk ekonomisinin temelini ziraat olduğu kanısında idi. Hem Türk köylüsü yoksulluktan, fıkıralıktan kurtarıp ona rahat bir yaşam sağlamak ve hem de tarım sayesinde Türk ekonomisini canlandırmak girişimlerine büyük önem vermiştir.

Atatürk ziraatte gerek eğitim ve gerekse uygulama alanında çağdaş yöntemlerin ve gelişmelerin memlekette uygulanması gereğine inanmış ve örnek olmak üzere ilk önce 1925'de Ankara'da bir çiftlik kurmaya karar vermiştir ki, bu çiftliğin adı sonradan 'Atatürk Orman Çiftliği' olmuştur. Atatürk bu çiftlik arazisini satın alıp burada bir çiftlik kurmak kararını yerli ve yabancı uzmanlara, bir bozkır, kıraç, çıplak ve hatta kısmen de bataklık olan bu arazide bir çiftlik kurulamayacağını söylemişlerdir. Hatta bir yabancı uzman: Burası öyle bir yerdir ki, elverişsiz toprak ve iklim koşulları altında, burada ya sabır tükenir, ya da para, demiştir. Bu konuşmalar da sanırım bütün çiftlik arazisini göz altında bulduran Marmara köşkünün bulunduğu tepecikte oluyordu.

Atatürk bu yerli ve yabancı uzmanların görüşlerine itibar etmeyecek:

Evet, şurası Ankara'nın yanı başına hem bataklık hem çorak, hem de fena bir yer. Ama biz burayı ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecek, deyip işe başlamasını emir buyurmuşlardır.

Atatürk yaratıcı ve büyük aksiyon adamıdır. Olamazın olur yapılabileceğini bu girişiminde de göstermiştir. Nitekim sonradan Atatürk Orman Çiftliği, Ankara'nın yanı başında yeşil bir cennet olmuş ve bu sayede burası Ankara halkının nefes alacağı ve boş zamanlarında hoşça vakit geçirecekleri bir gezi ve eğlence yeri olmuştur.

(Kaynak: **Atatürk ve Tarım**, Tarım ve Orman Bakanlığı - Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım ve Orman Bakanlığı, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Orman Harita ve Fotogrametri Müdürlüğü, 1981)